

Luxembourg, 25. juuni 2018
(OR. en)

10026/18

COAFR 159
CFSP/PESC 595
DEVGEN 105
CSDP/PSDC 358
CIVCOM 127
MIGR 89
COHAFA 45
COHOM 86

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Sahel/Mali
	– Nõukogu järelused (25. juuni 2018)

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järelused Mali ja Saheli kohta, mis võeti vastu nõukogu 3628. istungil 25. juunil 2018.

Nõukogu järeldused Saheli / Mali kohta

1. Brüsselis 23. veebruaril 2018 toimunud kõrgetasemeline rahvusvaheline konverents Saheli teemal näitas rahvusvahelise kogukonna enneolematult suurt toetust Sahelile. EL kutsub kõiki konverentsil panust andma töötanud sidusrühmi oma panust täpsustama ja oma kohustusi kiiresti täitma. Hiljutine kõrge esindaja poolt kokku kutsutud ELi ja G5 ministrite kohtumine Brüsselis tõi esile ELi ulatusliku ja tulemustele orienteeritud tegevuse G5 Saheliga. Sellega seoses kordab EL oma strateegilist ja ulatuslikku pühendumist Sahelile ELi Saheli strateegia ja selle piirkondliku tegevuskava alusel.
2. EL jätkab Saheli arengu aluseks olevate G5 Saheli riikide poolt tehtavate stabiliseerimispüüdluste toetamist. Selleks on vaja rahvusvahelisi ja riiklikke õigusakte hõlmavat sidusat stabiliseerimisalast lähenemisviisi, mis keskenduks kohalikule isevastutusele ja poliitiliselt juhitud integreeritud lähenemisviisi elluviimisele, milles võetakse võrdsel määral arvesse julgeolekut, valitsemistava ja arengut. Selles tuleb käsitleda paljude probleemide algpõhjuseid selles piirkonnas ja edendada selle piirkonna jätkusuutlikku ja kaasavat arengut ning kaasavat ja tõhusat valitsemistava, mis vastab inimeste vajadustele ja püüdlustele kogu territooriumil. EL jätkab tööd koostööd G5 Saheli riikidega ning kutsub üles parandama koordineerimist kõigi rahvusvaheliste osalejatega piirkonnas, et need probleemid lahendada. Selle saavutamiseks saavad anda täiendava suure panuse sellised ELi projektid nagu GAR-SI Sahel. Lisaks on nendes jõupingutustes oluliseks panuseks töö, mida tehakse selliste algatuste raames nagu Sahel Alliance, et parandada arenguprogrammide elluviimist eriti kõige haavatavamates piirkondades.

3. ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 2391 raames kinnitab EL oma kohustust teha G5 Saheli riikidega koostööd ja neid toetada seoses G5 Saheli ühendjõudude toimivuse tagamisega, muu hulgas Aafrika rahutagamisrahastu ja koordineerimiskeskuse (Coordination Hub) kaudu, mis tegeleb nii sõjaliste kui ka mittesõjaliste panuste andmisega muu hulgas inimõiguste ja kohaliku usalduse suurendamise valdkonnas, ning tihedas koostöös ÜRO, Aafrika Liidu (AL) ja asjaomaste piirkondlike ja allpiirkondlike organisatsioonidega, eelkõige Lääne-Aafrika Riikide Majandusühendusega (ECOWAS). EL kutsub G5 Saheli riike üles täielikult rakendama ülejäänud väed ja politsei panuse, et saavutada ühendjõudude täielik tegevusvalmidus ja viia läbi terrorismivastaseid operatsioone. Oluline on teha edusamme asjakohaste struktuuride loomisel, et liita G5 Saheli ühendjõud laiema poliitilise ja institutsioonilise raamistikuga. Sellega seoses ootab EL ning toetab kindlalt töökindla nõuete järgimise raamistiku kiiret käimapanekut, et hoida ära inimõiguste rikkumised ja kuritarvitused ning G5 Saheli ühendjõududega seotud rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumised, neid uurida, nendega tegeleda ja nendest avalikult teada anda.
4. Peale selle on määrava tähtsusega vastutus ning operatsioonide käigus kinni peetud isikute ning terrorismis ja muude kuritegude toimepanekus kahtlustatavate isikute kriminaalõigussüsteemile üleandmine. EL rõhutab vajadust toetada riiklikku kohtusüsteemi ning piirkondlikku õiguslast koostööd, et võimaldada kahtlustatavate ja tõendite õiguslikku üleandmist eri jurisdiktsioonide vahel. Peale selle rõhutab EL, et väga tähtis on koostöö ja usaldusväärsuse suhete loomine G5 Saheli ühendjõudude ja operatsioonide toimumiskohas asuvatel aladel elavate kogukondade vahel. Selle saavutamiseks on määrava tähtsusega kohalike kodanikuühiskonna organisatsioonide ja teiste osalejate, nagu riikide inimõiguste komisjonid, toetamine, et luua kohalik suutlikkus ning usaldus julgeolekujõudude ja elanikkonna vahel.

EL ergutab G5 eesistujariiki võtma järeelmeetmeid seoses 22. veebruaril Brüsselis toimunud inimõiguste ning julgeolekujõudude ja kohaliku elanikkonna vahelise usalduse tugevdamise alase kõrgetasemelise konverentsi lõppdokumendiga ning on valmis toetama kõnealust protsessi.

5. EL tuleb meelde ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) missioonide (EUCAP Sahel Mali, EUTM Mali ja EUCAP Sahel Niger) tõhusat panust Sahelis, mida anti kooskõlas nende vastavate põhiülesannetega vastuvõtvates riikides, muu hulgas ka ühendjõudude toetamiseks, võttes arvesse selle politsei/sandarmeeria komponenti. Selleks teeb EL koostööd G5 Saheli riikide valitsustega, et tagada ÜJKP missioonide raames väljaõppe saanud isikute tõhus integreerimine nende vastavatesse riiklikesse julgeolekujõududesse. Lisaks riikliku suutlikkuse tugevdamisele ÜJKP meetmete abil rõhutab EL seda, et tähtis on ÜJKP piirkondadeks jaotamine Sahelis eesmärgiga tugevdada, kui see on asjakohane, tsiviilalast ja sõjalist toetust piiriülesele koostööle, piirkondliku koostöö struktuure, sh eriti G5 Saheli struktuure, ning G5 riikide suutlikkust ja isevastutust, et lahendada julgeolekuprobleemid piirkonnas. Selline piirkondadeks jaotamise lähenemisviis võtab samuti arvesse ELi jõupingutusi, sealhulgas ÜJKP-d, Liibüa stabiliseerimiseks.
6. EL kinnitab taas oma toetust ÜRO mitmemõõtmelisele integreeritud stabiliseerimismissioonile Malis (MINUSMA), mis tegutseb väga keerulises keskkonnas, ning innustab veelgi süvendama koostööd ja sünergiat erinevate osalejate ja missioonide vahel kohapeal. EL tunnustab ÜRO jõupingutusi G5 Saheli ühendjõudude toetamiseks. EL tervitab asjaolu, et MINUSMA võtab juhtiva rolli Mali rahu- ja leppimise kokkuleppe rakendamise toetamisel. Samal ajal kui EL toonitab, et peamine vastutus rahuprotsessis lasub allakirjutanutel ja kõigil teistel asjaomastel kohapeal tegutsevatel Mali osapooltel, soovib EL tervitada MINUSMA-t, kes võtab selles tugevama ja sihipärasema rolli.

7. EL on sügavalt mures toidu- ja toitumiskriisi ulatuse pärast, võttes arvesse üha suurenevat ebakindlust, põuda ja kõrgeid toiduainete hindu. EL kutsub võimalolevaid valitsusi üles tõhustama elupäästva abi osutamist ja kaitse pakkumist eriti pagulastele, riigisisestele põgenikele, naistele, lastele ja puudega inimestele. Samal ajal ja lisaks valitsuste jõupingutustele jätkab EL miljonite haavatavate inimeste toetamist, keda selles piirkonnas mõjutavad konfliktid, ulatuslik kindlusetus, korduvad loodusõnnetused ja vaesus, ning nende vastupanuvõime tugevdamist. Oluline on süvalaiendada kliimamuutuste ja julgeoleku vahelist seost poliitilises dialoogis, konfliktide ennetamises, arengupoliitikas ja katastroofiohu strateegiatel ning tagada täielikult seosed humanitaartegevusega selles piirkonnas, mida kliimamuutused märkimisväärselt mõjutavad.
8. Võitlus terrorismi, uimasti-, relva- ja inimkaubanduse vastu on ühine väljakutse, millega tuleb tegeleda kooskõlas rahvusvahelise õigusega. EL tuletab meelde oma täielikku solidaarsust riikide ja rahvastega, keda terroriorganisatsioonid pidevalt sihikule võtavad, ning mõistab teravalt hukka selliste rühmituste poolt eelkõige tsiviilelanikkonna vastu toime pandud inimõiguste rikkumised ja kuritarvitused.
9. EL kinnitab taas naiste ja tütarlaste olulist rolli rahu, arengu ja jõukuse tagamisel ning kutsub Saheli partnereid üles kaitsma ja suurendama tütarlaste ja naiste mõjuvõimu ja nende inimõiguste tagamist. See hõlmab naistele ja tütarlastele võrdsete haridus- ja majanduslike võimaluste tagamist, juurdepääsu parandamist seksuaal- ja reproduktiivtervise teenustele ning nende rolli tugevdamist poliitiliste osalejatena, sealhulgas kriisidele reageerimises.

Noorte arengusse, mõjuvõimu suurendamisse ja tööhõivesse investeerimine Sahelis on äärmiselt oluline, et kindlustada edu arengu vallas, vägivaldse äärmusluse ennetamisel ning terrorismi ja radikaliseerumise vastases võitluses. Kõnealused konfliktide ennetusse suunatud jõupingutused on ELi ja G5 Saheli riikide partnerluse nurgakiviks.

Piirkonnale jõukama ja turvalisema tuleviku tagamiseks on demograafiliste väljakutsetega (sh Saheli rahvastiku kasvuga) tegelemine seetõttu äärmiselt oluline.

10. EL kinnitab taas oma pühendumust tõhustada koostööd G5 Saheli riikidega piirkonnas toimuva rände valdkonnas kooskõlas Valletta tegevuskava viie sambaga, partnerlusraamistikuga, ALi ja ELi Abidjani deklaratsiooniga ning rändealast olukorda Liibüas käsitleva kolmepoolse (AL, EL ja ÜRO) rakkerühma tööd. EL rõhutab vajadust tihendada koostööd G5 Saheli riikidega, et päästa elusid, aidata ja kaitsta rändajaid ja pagulasi, võidelda inimeste salaja üle piiri toimetamise ja inimkaubanduse vastu, tagada humanitaarabi juurdepääs haavatavatele elanikkonnarühmadele konfliktipiirkondades, luues samal ajal toimivaid alternatiive ebaseaduslikule rändele, eelkõige peamiste transiiditeede läheduses paiknevate kogukondade jaoks. Samuti on väga oluline tõhustada koostööd tagasisaatmise ja tagasivõtmise valdkonnas kooskõlas rahvusvahelise õiguse ja normidega. EL kinnitab taas oma kindlat otsust toetada laiapõhjalist koostööd Saheli riikide ja Liibüa vahel, et saavutada nimetatud eesmärgid ja lahendada piiriülesed probleemid, sh Liibüa lõunapiiril, võttes samas arvesse selle piirkonna julgeolekuolukorda.
11. Olukord Malis mõjutab Saheli piirkonda ja selle ümbrust. Lisaks on vaja teha järjepidevaid edusamme rahu ja leppimise lepingu rakendamisel Malis. EL kutsub Alžiiri lepingule allakirjutanuid ning kõiki sidusrühmi ja Põhja-Mali elanike esindajaid üles tõhusalt ja viivitamatult rakendama lepingu kõiki neid sätteid, mis on veel rakendamata. Suurendada tuleb naiste, noorte ja kodanikuühiskonna sisulist osalemist kõnealuses protsessis. Selleks peavad allakirjutanud parandama Mali rahva teavitamist rahu ja leppimise lepingust ja selle rakendamisest, nagu soovitas lepingu sõltumatu vaatleja oma esimeses aruandes. EL tervitab ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 2374(2017), millega kehtestati Mali suhtes kohaldatavad sanktsioonid, vastuvõtmist, ning tuletab meelde, et iga osapoolt, kes ei osale rahuprotsessis konstruktiivselt, loetakse selle protsessi takistajaks.

12. Eelseisev valimisprotsess Malis avaldab pikaajalist mõju stabiilsusele ja arengule kogu riigis ja piirkonnas laiemalt. EL kinnitab veel kord oma pühendumust toetada Malit selles protsessis ning tervitab kõrge esindaja otsust lähetada 2018. aasta juulis toimuvate presidendivalimiste vaatlemiseks valimiste vaatlusmissioon (EOM). Üksnes usaldusväärne ja läbipaistev valimisprotsess, mis austab põhivabadusi, tagab valitavatele juhtidele vajaliku õiguspärasuse, et tulla toime mitmete julgeoleku, inimõiguste, humanitaarolukorra, valitsemise ja arengu valdkonna probleemidega Malis. Kõik osalejad Malis, eelkõige asjaomased valitsusasutused, peavad andma oma parima tagamaks, et valimised oleksid usaldusväärsed, läbipaistvad, kaasavad ja rahumeelsed.
13. EL kinnitab taas oma pühendumust ja on valmis toetama ka edaspidi Mali püüdlusi parandada julgeolekut ja arengut riigi põhja- ja keskosas ning taastada kontroll kogu oma territooriumi üle. EL toetab jätkuvalt tihedas koostöös kõigi julgeoleku- ja arenguvaldkonna osalejatega (sh MINUSMA) kohalike suhete ja süsteemide arendamist Mali keskosas, eesmärgiga hallata konflikte ja kaitsta tsiviilelanikkonna ja riigi ametiasutuste ning kogukondade vahelist usaldust, austades seejuures täielikult inimõigusi, õigusriigi põhimõtet ja head valitsemistava. Kogukondadevaheliste suhete parandamist tuleks toetada avalike teenuste pakkumise ja taristute kaudu, nagu ette nähtud ELi toetatud riiklikes kavades.
-